

IZVEŠTAJ OBAVLJENE TERENSKE NASTAVE IZ PREMETA *TERENSKA NASTAVA IZ GRUPE PREDMETA (II GODINA)*

DEPARTMAN ZA HIDROGEOLOGIJU
29.05 – 31.05.2014

U periodu od 29. do 31. maja 2014. godine obavljena je terenska nastava sa studentima II godine studijskog programa Hidrogeologija iz predmeta *Terenska nastava iz grupe predmeta (TNGP23G)*. Terenska nastava je obavljena na teritoriji opštine Bela Palanka, Pirot i Dimitrovgrad. Rukovodioc terenske nastave bila je prof. dr Vesna Ristić Vakanjac, dok su u realizaciji i sprovođenju terenske nastave učestvovali Marina Čokorilo Ilić, istraživač saradnik i Nenad Marić, istraživač saradnik.

Prvog dana, odnosno 29. maja 2014. godine u 8 časova ujutru nakon okupljanja učesnika terenske nastave ispred Botaničke bašte krenulo se prema Nišu, gde je prva stajna tačka bila poseta Niškog vodovoda Medijana. Od strane zaposlenih lica Niškog vodovoda studenti su dobili sva stručna objašnjenja o načinu funkcionisanja čitavog sistema, istorijatu Medijane, hidrogeološkim karakteristikama terena, kapacitetu izvorišta i veštačkom prihranjivanju izdani. Takodje, studenti su na licu mesta mogli da se upoznaju i posete postrojenja za preradu vode, infiltraciona jezera i upravnu zgradu gde im je prezentovan film koji prikazuje čitav sistem Niškog vodovoda i način njegovog funkcionisanja.

Slika 1: Obilazak infiltracionih jezera

Slika 2: Poseta upravne zgrade Niškog vodovoda

Nakon obilaska izvorišta Medijana, zajedno sa domaćinima iz Niškog vodovoda uputili smo se prema drugoj stajnoj tački, odnosno Jelašničkoj klisuri gde su studenti uz kraće zadržavanje imali priliku da pored same klisure vide i vodopad Ripaljka.

Slika 3: Jelašnička klisura - detalj

Slika 4: Vodopad Ripaljka

Treća stajna tačka prvog dana terenske nastave bilo je vrelo Studena (Golemo vrelo) koje je kaptirano i koristi se za potrebe vodosnabdevanja grada Niša u okviru Niškog vodovoda. studentima je i ovde pružena sva potrebna srtačna objašnjenja i prikazane kaptaze ovog razbijenog izvorišta. Četvrta stajna tačka bila je poseta vrelu Modro Oko (Krupačko vrelo), odnosno još jednom vrelu koje je kaptirano i koristi se za potrebe vodosnabdevanja grada Niša. Studentima je pored stručnih objašnjenja omogućen obilazak vrela i upravne zgrade.

Slika 5: Unutar kaptaze vrela Studena

Slika 6: Studenti u poseti vrela Modro Oko

Posle posete Niškog vodovoda, nastavili smo prema Beloj Palanci, gde smo kao petu stajnu tačku posetili vrelo Banjicu i bušotinu koja je urađena za potrebe flaširanja voda a nalazi se na poligonu fabrike Budućnost iz Bele Palanke. Poslednja stajna tačka prvog dana terenske nastave bilo je Belopalanačko vrelo, gde su studenti upoznati sa osnovnim karakteristikama i uslovima formiranja ovog vrela.

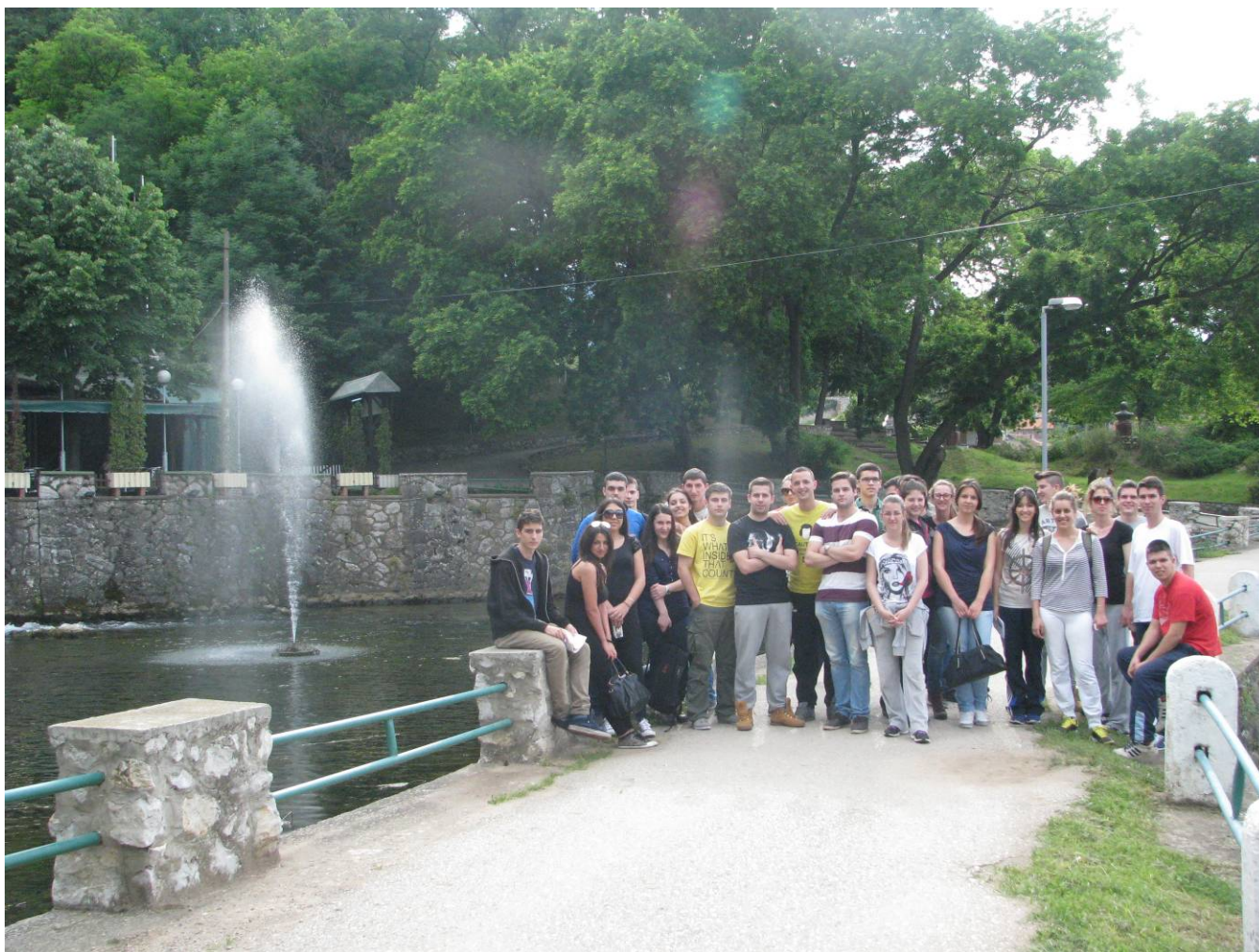

Slika 7: Poseta bušotini izbušenoj za potrebe flaširanja vode (u okviru fabrike Budućnost, Bela Palanka)

Slika 8: Vrelo Banjica

Slika 9: Poseta Belopalanačkom vrelu

Nakon uspešno završenog prvog dana terenske nastave uputili smo se ka Pirotu, gde smo imali obezbeđen smeštaj od strane domaćina iz HE Piroto u njihovim objektima na Zavojskom jezeru.

Drugog dana, odnosno 30. maja 2014. godine sa Zavojskog jezera krenuli smo prema Pirotu u posetu HE Pirot gde je studentima prezentovan rad ove hidroelektrane i data stručna objašnjenja o funkcionisanju čitavog sistema.

Slika 10: Poseta Upravne zgrade HE Pirot

Slika 11: Poseta Upravne zgrade HE Pirot

Posle obilaska HE Pirot nastavili smo prema Dimitrovgradu, gde smo kao prvu drugu tačku posetili klimatološku stanicu Dimitrovgrad gde je od strane stručnih lica studentima pokazan poligon i način na koji se vrše osmatranja i merenja.

Potom smo se uputili prema hidrološkoj stanici Dimitrovgrad gde je na licu mesta obavljeno hidrometrijsko merenje i studentima objašnjen sam rad na terenu.

Slika 12: Obilazak meteorološkog poligona met. stanice Dimitrograd

Slika 13: Obilazak hidrološke stanice Dimitrovgrad gde je izvršeno hdirometrijsko merenje

Četvrta stajna tačka bio je vidikovac sa koga se pruža pogled prema Odorovačkom polju, sa koga su studenti mogli videti jedno tipično karstno polje.

Nakon napuštanja Odorovačkog polja krenulo se ka slivu Dojkinačke reke. Na putu, u neposrednoj blizini Jelovačkog vrela posetili smo izdanak fosila (peta stajna tačka) a nakon toga i Jelovačko vrelo.

Slika 14 Jelovačko vrelo

Slika 15: Poseta izdanka sa fosilima

Šesta stajna tačka drugog dana terenske nastave bilo je Jelovačko vrelo gde su studenti pored posete vrelu dobili i stručna objašnjenja. Posle ovog vrela nastavili smo prema Dojkinačkoj reci gde je studentima pokazana zona poniranja ove karstne reke i objašnjen samo proces poniranja na licu mesta.

Poslednja stajna tačka bila je poseta pećini u selu Rsovci u kojoj se nalazi crkva Sv. Apostola Petra i Pavla. Nakon posete crkvi vratili smo se u našu bazu, odnosno Zavojsko jezero.

Slika 16: Ponorska zona Dojkinačke reke

Slika 17: Crkva Sv. Petra i Pavla u Rsovcima

Trećeg, odnosno poslednjeg dana terenske nastave 31. maja 2014. godine pre napuštanja baze, odnosno Zavojskog jezera, studentima je obezbeđena poseta brani gde im je prezentovan istorijat i svi procesi koji su doveli do njene izgradnje. Studentima je pokazano i klizište koje je izazvalo presecanje rečnog toka i veliku poplavu koja je nastala kao posledica svega toga.

Druga stajna tačka je bio vodopad Bigar koji se nalazi na Staroj planini.

Slika 18: Klizište u neposrednoj blizini brane na Visočici (HE Pirot)

Slika 19: Vodopad Bigar

Napuštamo Pirot i Staru planinu i krećemo prema Svrljiškim planinama gde je kao druga stajna tačka studentima prikazan ponor Svrljiškog Timoka, a posle toga i njegov izvor koji se nalazi na nekih 600 metara udaljenosti.

Slika 20: Ponor Svrljiškog Timoka, ponor Pandiralo

Slika 21: Vrelo Svrljiškog Timoka

Ova terenska nastava imala je za cilj da naše studente koji se nalaze na samom početku studija upoznaju sa hidrogeološkim pojavama i objektima na terenu ali i da se bolje upoznaju sa terenskim radom koji će ih čekati u narednom periodu.

U Beogradu, 25. avgust 2014.

Rukovodioci terenske nastave

Dr Vesna Ristić Vakanjac, van. prof.

Marina Čokorilo Ilić, istraživač saradnik

Nenad Marić, istraživač saradnik